

ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣ

ವಿಜಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣವೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡೂ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ದೇಸೆಯಿಂದಷ್ಟೇ ನೋಡದೆ ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವತೆಯ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ನೋಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಏಗಿಲಾಗಿ, ಅವರದರ ನಡುವಳಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೂ ಆದೀತು! ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವು ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮದೊಳಗಿನ ಸತ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪರಮ ಗುರಿಯು ನಿಸರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಸಮಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಸಮಾಜದ ಭಾಗವಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಂಥೂ ಅಪರಾಪ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣವು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತಹದ್ದು. ಸಹಜವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಜನರನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಜವಾದ ಒಳಕೆಯು ಸ್ವೇಸರ್ಗಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯತ್ಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವಂತಹ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಸ್ತನಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಾಧುಗೊಳಿಸುವ ರಾಜಕೀಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು, ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿತನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕಷ್ಟೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವ ಚರ್ಚೆ ಆಲೋಚನೆ ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಸರಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಲು ಆರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ದಾರಿಯನ್ನು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತಿನ ಓದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಓದು ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಇದೆಯೇ? ಹಾಗಾದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಓದು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶ ಸಾಹಿತ್ಯಕವೇ ಆಗಿವೆ. ಅದರ ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಕನ್ನಡದ ಬರಹಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸೃಷ್ಟಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಬರಹಗಾರರೂ ಸಹಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಓದಿಗೂ, ಗದ್ಯದ ಓದಿಗೂ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೂ, ಕತೆಗೂ ಅಥವಾ ಕಾದಂಬರಿಗೂ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಂರಚನೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆಯೇ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹಗಳು ತಮ್ಮದೇ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕಾವ್ಯದ ಓದಿನಲ್ಲೂ ಅದರ ಭಂದಸ್ಸನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಉಲ್ಲಾಸ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ದೊರಕುತ್ತಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆಯೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಓದು ಬರಹ ಕೂಡ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ‘ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾದರಿ’ಗಿಂತಾ ಭಿನ್ನವಾದುದೇ ಆಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದೊಳಗಿನ ಬೆರಗು, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ತಯಾರಿ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹ ಮತ್ತು ಓದಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಪರಿಭಾವಿಸುವ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಈ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಪ್ಪು ಉತ್ತರಗಳು ದೊರೆತಾವು.

*

*

*

ವಿಜ್ಞಾನ ಎನ್ನಪುದು ಒಂದು ಸಂಚಿತವಾದ ಜ್ಞಾನ. ಜರ್ತಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ಯಾವುದೇ ಆಗುವಿಕೆಯ ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಕೂಡ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಉತ್ಸನ್ದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸತ್ಯ ದರ್ಶನವೂ ಗಣಿತೀಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಅನುಭವವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದಿಗೆ ದಕ್ಷದ ಕಾವ್ಯದ ಭಂಧಸ್ವಿನ ಸೂತ್ರವೂ ಕೂಡ ಗಣಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತನೆಷ್ಟಿಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲ ಹಾಗೆ! ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರದ ವಿವರಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಉತ್ಸನ್ದಗಳ ಕಾಕ್ಷೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಗಣಿತದ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿವುಗಳಾಗಿರುವ (Knowledge) ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಯಾವುದೇ ಬರಹವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾದರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿರುವ ಕಥನಗಳ ಅಥವಾ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲಾಇಡಿಟಿಜೆನಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಮಾಡುವ ಕೈಚಲಕದ ಹಿಂದೆಯೂ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೊದಲೇ ಜಿಂಟಿಸಿದ್ದ ನೂಟನ್‌ರ ಆಲೋಚನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ಇದೀಗ ಬಂದ ಹೊಸ ತಳಿಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ಮೊದಲೇ ವಿವರಿಸಿದ್ದ ಚಾಲ್ನ್‌ ಡಾರ್ವಿನ್‌ರ, ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಗ್ರೇಗೋರ್ ಜಾನ್ ಮೆಂಡಲ್ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಉತ್ತರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಲು, ಇನ್ನೇನೋ ಓದಿರಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ಮತ್ತೇನನ್ನೋ ಓದುವ ಅಗತ್ಯತೆ ವಿಂಡಿತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ನಾವು ಓದಿದ್ದು ಒಂದೇ ಓದಿಗೆ ದಕ್ಷದೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಅಲೋಚನೆ ತೋಡಿ ನಮ್ಮಿಗೇ ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಹಲವಾರು ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಬಂದಗಳು ಅಯ್ಯೋ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟುಗಳು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೋ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವು ಬೇರೊಂದು ಓದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಓದು ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿದ್ದ -ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಂತೆ- ಮುಗಿದ ನಂತರ ಇನ್ನೇನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುವ ಅನವೇಕ್ಷಕೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹಗಳು ಮಾಡಲಾರವು. ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಓದಿಗೆ ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲುಕಾಗಿಸಿ ನಮ್ಮಿಗೇ ವಿಮರ್ಶಾಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಓದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದ ಅಥವಾ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಹೊರತು ನಾವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಜ್ಞಾನನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು ಏನಿದ್ದರೂ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮತ್ತದರ ನೆನಪುಗಳ ಮರುಕಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಡೇಟಾ ಫೀಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡೇಟಾ ರಿಟ್ರೈವಿಂಗ್ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಯಾರಿಲ್ಲದ್ದ ಅವನ/ಅವಳ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ನಂತರದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಅಪಾರ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಲ್ತೇವಲ್ಲವೇ? ಇದು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹದ್ದೇ ಎನ್ನಿವ ಸಮಾಧಾನದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಾಣಲ್ತೇವೆ.

ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು ಕೂಡ ಅಪ್ಪೆ. ಒಂದು ಲಾಭದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕಲಿಕೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಪರ್ಯಾದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ. ಆದರೆ ಅದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಪರೂಪವಾದ ವಿಚಾರ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅದು ಜಾಣತನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದವರ ಓದು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು ಗಳಿಸಬಹುದಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹಗಳು ಕೇವಲ ಓದುಗರನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಹೊತ್ತು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನೂ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಅಂತಿಮ ಅಂಶಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಹೊರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬರಹಗಳ ಭಾರದ ಅರಿವಾಗುವುದೇ ವಿನಾಃ ಅದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕರಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು ವಿಜ್ಞಾನ ಬರಹಗಳು ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ಜನಪ್ರಿಯ ತಂತ್ರಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿಡ್ಡ ಸರಕಾಗಿರುವುದು ಸದ್ಯದ ಸಂಗತಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವುಗಳಾವುವೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳಿವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬರೆದವಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಭಾರಿ ಕೇವಲ ಹುಂಬತನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತಹ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಹಾಸ್ಯ, ಅಥವಾ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದ ಸ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಓದು ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬರಹಗಳಂತೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಬರೆಯಲೇ ಬೇಕಾದ ಸಾಂಸ್ಕರಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಯೋಡೆಟ್‌ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರೆದಂಥವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಅಪ್ರತಿಮ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ತುಂಬಾ ಓದಿಕೊಂಡವರು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ನಾವು ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದನ್ನು ಆಳವಾದ ಓದನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿರುತ್ತಾ ಓವ್ರು ಅಪ್ರತಿಮ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ‘ಅವರು ತುಂಬಾ ತಿಳಿದವರು’ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅವರೊಬ್ಬ ಮಹಾಮೇಧಾವಿ ಎನ್ನಬಹುದೇನೋ. ಕೆಲವೋಮೈ “ಓಹ್..... ಅವರು ಬಿಡಿ” ಎಂಬ ಉದ್ದಾರವೆತ್ತಿ, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇಂಥ ಮಾತುಕರೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಯಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ‘ಅತೀ ಜಾಣಾರು’ ಮತ್ತು ‘ಅವರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಕಷ್ಟ’ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಂತೂ ಸಹಜ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ ‘ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳಿವಿನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡಿನ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತೀ ಭಾರಿಯೂ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ತಾನು ಬಿತ್ತಿರಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಡಿಗೂ ಮುನ್ನ ಅದನ್ನು ಹಾಡಲಿರುವ ಕಲಾವಿದರು, ಅದರ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಗೀತ ರಚನೆಕಾರರನ್ನು ಹೇಳಿಯೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾವು ಹೀಗೆ ಅನುರಣಿಸುವ ಮಾದರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿವಾಗ, ಮೈಕ್ರೋ ಫ್ಯಾರೆಡೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಧಾರ್ಮಸ್ ಆಲ್ಫ್ ಎಡಿಸನ್ಸನ್ನಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾರಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ? ಇನ್ನು ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್‌ನ್ ಮಾತಂತೂ ದೂರವೇ ಉಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ? ಓದಿನಿಂದ ತಿಳಿವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ವಿಷಯದ ಆಳದ ಜೊತೆಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಅನುರಣನವೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಓದಿನ ಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

* * *

ಯಾವುದೇ ‘ಓದು’ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಟ್ಟಿವ ಕ್ರಿಯೆ! ವಿಜ್ಞಾನವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಓದಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳೇ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣುವ ಸಂಗತಿ. ಇದರ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಕಾಣುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನ ಆಹ್ವಾದಕರೆ, ಅದರ ಒಳಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಗದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಸಂಚಿತವಾದದ್ದು. ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು/ವಿಶೇಷಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಅದರಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೇ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಓದಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರಬಹುದು. ಒಂದೇ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಓದಿನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ! ಎನ್ನುವಂತಾ ಮಾದರಿಯ ಓದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು ಅಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿಗೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಓದು, ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಓದುವ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮೀಕರಿಸುವ ತರಬೇತಾದ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ‘ವಿಜ್ಞಾನ ಓದು’ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನ ಮೂಲಕವೂ ಅಥವ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಮ ಗುರಿ. ಅದರಾಚಿಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಗೊತ್ತು ಗುರಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾಡುಹರಚಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹರಟಿಯಾಗಿಸಲೂ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ತಯಾರಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಚರ್ಚೆಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನವು ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಧಿಯಂತೆ. ಏನೋ ತೊಂದರೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತರದಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅನೇಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ -ಅದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? - ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಂತ್ರದಂತೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಂತ್ರಿಕರಂತೆ ಸಮಾಜ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ನೇನಪಾಗುವುದೇ ‘ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ’ನ ತರಹ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನ ಒತ್ತಾಸೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುರಣನ ಸಹಜವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇನಿಧ್ಯರೂ ಹೊಳೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಬಿಗನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ!

ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ರಸಾನುಭವವನ್ನು ಸವಿದು ಒಮ್ಮುವಂತೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಒಮ್ಮುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮುವ ಮುನ್ನ ಅನೇಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಸಾಬಿತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿವ ಕೆಲಸವೂ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಭಾಗವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೆಂದು ಹಂತ್ತು ಕೆಲಸ ವಿಜ್ಞಾನದ ಆಶಯ. ಅದೂ ಏಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತ. ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬರಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಂಪರೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಆಶಯಗಳು ಇಂಗೀಂ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡು ಬೆಳಕು ಕಂಡರೂ, ಇನ್ನಾಮಾನ್ಯರ ದೈನಂದಿನ ಜ್ಞಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮಾನವಿಕ ಸೇಳವಿನೋಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕರಣವಾಗಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಇದೇ ಇದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಶುಧಧಾಸ್ತಗಳಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲಸರಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಯ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಸ್ವಂದಿಸಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಈ ನಾಗರಿಕ ಅವಿಷ್ಯಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಮೂರ್ಕೆಗಳಾಗಿ ವಿಕಾಸವಾದರೂ, ಇವುಗಳೇ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತಗಳಾಗುವಂತಹ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಮಡಿಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಣಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೇಟು ಕಂಡಿವೆ ಅಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ವೃಜ್ಞಾನಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಿವಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಆಳ, ಆದರ ಮೂಲ, ಆದರ ನೆಲೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಕಾಸದ ಮೂರಾರ್ಪರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನಾಗರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೆಮ್ಮಿದಿಗೊಳಿಸುವ ಆಸ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ನಾವು ಕಟ್ಟಿವ ಈ ಪರಂಪರೆ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೋಡೋಣ.

ವಿಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಧವ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅರಿವಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಮುಖಿಯಾಗಿಸುವ, ಮಾನವತೆಯ ಜತೆಗೆ ಬೆಸೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು

ನಾವು ತಂದುಕೊಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಅರ್ಥಮಾಣ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು ಇದನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನ್ವಯ ಅಥವ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ತಿಳಿವಿನ ಭಾಗವಾಗುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾಗ ‘ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದು’ ಅರ್ಥಕಟ್ಟಿದ ಮೂಲಕ ಸಾಧುವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂವಹನ ಹಾಗೂ ಜಲನಶೀಲತೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬರಹ ಮತ್ತು ಓದಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ತುರ್ತಿಗಳ ಭಾಗ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯಂತಹ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ಜೀವೆರಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕಲೆಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಓದು ಬೇಕು. ಜತೆಗೆ ಓದಿನಿಂದಲೂ ಕಲೆಕೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಾಗಿಸುವುದೂ ಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದೊಳಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೋರ ಬರಬೇಕಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಸಮಾಜ ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಪನರ್ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯಂದರೆ “ದ ಬ್ಯೂಟಿಫ್ಲೂ ಮೈಂಡ್” ಎಂಬುದು 1994ರಲ್ಲಿ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿಶೋಷಕ ಪಡೆದ ಜಾನ್ ನ್ಯಾಶ್ ಎಂಬ ಗಣಿತಜ್ಞರನ್ನು ಕುರಿತ ಜಲನಚಿತ್ರ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮಾಡುವ-ಮಾಡಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟ ಮಹಾನುಭಾವ ನ್ಯಾಶರನ್ನು ಜಲನಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕರು ‘ನ್ಯಾಶ’ ಕೇವಲ ಓವರ್ ಮುಜ್ಜ್ನಾಗಿದ್ದು, ಹಾಗಿದ್ದೂ ನೋಬೆಲ್ ಪಡೆಯುವಷ್ಟು ಮೇರಾವಿಶನವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದು ಎನ್ನಬಂಧ ಒಂದರಿಂದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಸಿನಿಮಾದ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಕರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಜಲನ ಜಿತ್ತವಾಗಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯಗೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಇಡೀ ತಂಡವು ಗಣಿತೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಸರತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವಂತಹದವು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಅಪರೂಪ; ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಓದು/ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹತಾರಗಳು ಕಾಣಿಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರದ ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠಾತೆಯ ಸ್ತೇಪನ್ನು ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕರಿಸುವ ಶೀಸ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳಬೇಕೇ ವಿನಾಃ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವೇ ನಮ್ಮೊಳಗೇ ಅನ್ವೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂವಹನ ಭಾಷೆಯದು. ಅದರಲ್ಲಿನ ಬರಹಗಳದ್ದು ಮತ್ತು ಜತೆಗೆ ಅದರ ಓದಿನದು. ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯಾವುದೇ ದೃಕ್ತ್ವ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತನ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನೆಪಡಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಪ್ಪು ಸಮಾಜ ಮುಖಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಮಾಜಿಕರಣದ ಹೊಣೆ ಹೋರಲಾರದು. ಅಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಓದಿನ ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಅದರ ಅನುರಣನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ.

* * *

ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಬರಹಗಳು ‘ವೈಜ್ಞಾನಿಕ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೇವಲ ಗುಣವಾಚಕ ಮಾಡಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿವೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಂತೂ ಇನ್ನು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೇ ಟಾಂ ಟಾಂ ಮಾಡಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಏನೂ ಓದಿರದ ಟ್ರಿಕ್ ಚಾಲಕನೊಬ್ಬ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ಉಬ್ಬಗಳನ್ನು (Humps) ದಾಟಿಸುವಾಗ, ‘ಈ ಹಂಪ್ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಅಥವಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎನ್ನುವುತ್ತೇ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಗ್ರಹಿಕೆಯೂ ಒಂದಿದೆ ಎಂದಲ್ಲವೇ? ಆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಓದು -ಗ್ರಹಿಸುವ ಹಂಚುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ- ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ? ಇದು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನುರಣನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ತಯಾರಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಾಣಬಲ್ಲ ಕನಸುಗಾರರಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾವು ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಓದು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಂದು ಓದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮನರಾಲೋಚಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾದವು. ಇನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಬರಹಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬರೆದವು. ಅಂತಹ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳಂತೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರ-ವಿರೋಧದ ಚಿಂತನೆಯ ವಾದ-ವಿವಾದಗಳ ಸ್ವರಮೇಳದಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಇದರ ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹಲವು ವಿವಿಧ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಜಾತ್ರೆಗಳಾಗಿವೆ!!

ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮನಸ್ಸು ಕಲೆಗಾರನಂತೆ, ದಾರ್ಶನಿಕನಂತೆ, ಸಂಗೀತಗಾರನಂತೆ ಅದಿರಲೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಮಾನವೀಯ ಮುಖಿರುವ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಕಾಣುವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದುಗಳು ಕಡಿಮೆಯೇ! ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಕಾಶವಾದಿತನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞನಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲಾಭಗಿಟ್ಟಿಸುವ ಹುನ್ನಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದೇ ನಾವು ಕಂಡ ಹಾಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ದುರಂತ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಯೆಯ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರಿವಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಏರುಪೋರುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ತಂತ್ರಜ್ಞನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಕಾಲಫಟ್ಟು ಎಲ್ಲವೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

- ಡಾ. ಟಿ. ಎಸ್. ಚನ್ನೇಶ್

94482 68548

channeshs@gmail.com